● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ●

● Ljubiteljem zborovskega petja

Člani mešanega pevskega zbora KUD Vide Pregarc vabimo k sodelovanju nove pevke in pevce, ki jim je zborovsko petje všeč in bi se nam radi pridružili.

Naš zbor praznuje v prihodnjem letu 10-letnico svojega uspešnega delovanja, kar želimo proslaviti še posebno slovesno.

Prijavite se lahko v glasbeni šoli Moste, Ob Ljubljanici 36, kjer imamo vaje vsak torek in četrtek ob 20. uri, ali pa na sedežu ZKO Lj. Moste-Polje, Zaloška 61 (kulturni dom Španski borci), tel. št. 445-722 ali 448-920.

Zapojte z nami!

Mešani pevski zbor KUD Vide Pregarc

VESTI IZ KULTURE

● Mladi dopisniki so se srečali

V Škofji Loki se je 16. oktobra zbralo ok. 150 osnovnošolcev in njih mentorjev iz Slovenije na tradicionalnem srečanju. Pogovorili so se o delu uredniških odborov šolskih glasil ter o pisanju mladih tudi za glasila zunaj šol in za radijske postaje. Za sogovornika pa so imeli tudi urednika Kurirčka Janeza Kajzerja in ak. slikarja Iva Šubica. Obiskali so tudi partizanske Dražgoše.

Štiri glasila so bila nagrajena v celoti, pet posamezni njih izvodi, več pa tudi za likovno podobo. Za dolgoletno kakovostno izhajanje je dobilo priznanje osem glasil.

● Vevčani na dnevih jugoslovanske fotografije

Dne 16. oktobra so na slovesni seji konference Foto zveze Jugoslavije v Kranju podelili tudi nazive in priznanja organizacijam in posameznikom.

Iz naše občine je bil za mojstra fotografije proglašen Drago Bole z Vevč, kandidatka za mojstra fotografije pa je postala Alenka Vidrgar. Foto klub Vevče, katerega člana sta oba, je med najuspešnejšimi jugoslovanskimi organizacijami v lanskem letu zasedel osmo mesto, med posamezniki pa je bila spet najboljša Alenka Vidrgar.

Fotografom Vevčanom iskrene čestitke!

● Razstavljene risbe Aleša Friedla

Ves mesec so v knjižnici Jožeta Mazovca razstavljene risbe Aleša Friedla. Ob odprtju razstave sta na priložnostnem literarnem večeru nastopila poleg avtorja tudi Franc Lopatič in Dušan Ruťar.

● Gostovanje folklorne skupine KUD Udarnik iz Solina

V sredo 12. oktobra se je v kulturnem domu Španski borci Ljubljančanom predstavila skupina Udarnik iz Solina pri Splitu. Prišli so na povabilo folklorne skupine Tine Rožanc iz Ljubljane, s katero goji že dalj časa prijateljske stike. Ta večer so se nam predstavili s plesi in pesmimi iz Dalmacije in z otokov.

Svoj program so pričeli s plesi iz starega Trogira in nadaljevali s pesmimi v izvedbi moške vokalne skupine Klape. Sledili so plesi z otoka Hvara, ki so jih tam v preteklosti plesali ob spremljavi »lire«, za njimi pa so se zvrstili stari splitski plesi, v katerih je čutiti vpliv Mediterana in Zahodne Evrope.

Za kratek intermezzo je zopet poskrbela moška vokalna skupina s svojim ubranim petjem.

Program so nadaljevali s plesi iz Ražanca. Te plese plešejo samo dekleta brez glasbene spremljave. Letem je sledila solo točka mandolinskega orkestra, ki je spremljal tudi druge plesne točke programa. Zatem so prikazali še plese z otoka Korčule in Vrličko kolo.

Svoj program je folklorna skupina Udarnik zaključila s plesom Ero z onega sveta, za katerega so značilni melos in plesi iz dalmatinske Zagore. Umetniški vodja ansambla je že več let poznani koreograf prof. Branko Šegović. Besedilo P. O., slika L. P.

● Prireditve v KD Španski borci

VELIKA DVORANA

— 27. oktobra ob 19.30 Celovečerni koncert AFS France Marolt iz Ljubljane. Predstavili se bodo s plesi in pesmimi narodov Jugoslavije.

— 9. novembra ob 19.30 Občinski svetnik Josef Švejk — Izvaja Janez Hočevar-Rifle.

— 17. novembra ob 19.30 Letni koncert pihalnega orkestra Papirnice Vevče

Prodaja vstopnic za predstave je dan pred predstavo od 16. do 19. ure in na dan predstave od 16. ure dalje pri blagajni KD Španski borci, Zaloška 61.

JELOVŠKOV LIKOVNI SALON

— Od 13. do 29. oktobra je odprta razstava ak. kiparja Aladarja Zahariaša in ak. slikarja Jožeta Trpina.

— Od 3. do 16. novembra bo odprta razstava tapiserij Angele Pozderac.

Razstave so odprte vsak dan od 16. do 19. ure in ob sobotah od 10. do 12. ure.

● Jože Trpin in Aladar Zahariaš

Razstava slikarskih del, to je akvarelov, pastelov in risb slikarja Jožeta Trpina ter kiparskih del, malih plastik kiparja Aladarja Zahariaša v Jelovškovem likovnem salonu KD Španski borci je pripravljena kot intimna predstavitev dveh, že nekaj časa na skupno razstavljanje vezanih umetnikov.

Osemnajst slikarskih del ter petnajst plastik ponujajo namreč tisti obseg eksponatov, s kakršnimi umetniki radi nastopajo. Nimajo problema ne z izborom, saj toliko del hitro lahko odberejo, niti s časovnim okvirom in s tem povezano stilno enotnostjo svojega dela. Eksponati, izbrani iz krajšega, ponavadi zadnjega obdobja, ne prinašajo kakih velikih sprememb in s tem že zagotavljajo neko urejenost razstave.

Tako je tudi tokratna predstavitev obeh avtorjev zanimiva in hkrati prijetna za oči. Kipar Aladar Zahariaš s kolekcijo plastik iz žgane gline, se pravi z delom plastik, ki jih je imel pred tem razstavljene v Rogaški Slatini, v zadostni meri dokazuje, da je zanimiv kipar z velikim smislom za modeliranje figur. Njegovi ženski akti so občuteni plastično in zato v svojih postavitvah zelo naravni. Čeprav gre za nekako konvencionalno upodabljanje ženskega telesa, je to

Kulturni dom ŠPANSKI BORCI

napravljeno na način, ki ne spominja na ponavljanje in tudi ne dolgočasi. Nedvomno eksperimentalna pa je njegova odprta plastika, se pravi njegovi votli akti, ki so namerno brez glav, nog ali rok. Sodobni torzi nikakor ne učinkujejo kot ostanki, ampak jasno izpričujejo naš čas in so najpomembnejši del razstave.

Slikarstvo Jožeta Trpina je tokrat omejeno na tehnike, ki niso glavna slikarjeva preokupacija, tj. oljno slikarstvo. Akvareli, pasteli in risbe pa nastajajo brez večje ambicioznosti, nastajajo dosledno zunaj, v naravi, pred krajinskim modelom in so prav zato tem bolj neposredni umetnostni produkt, so sproščujoče študije, ki pa so že same v sebi zaključene in torej samostojno delo. Povezanost med oljnim slikarstvom in tem njegovim »postranskim« risanjem ter slikanjem z akvareli in pasteli pa je več kot očitno in nedvomno tudi smiselno.

M. J.

Med uvodnimi besedami Mirka Juterška (v sredini s katalogom v rokah). Razstavljavca Jože Trpin in Aladar Zahariaš prvi in četrti z desne

● Uspešen zborovski večer

V četrtek 6. oktobra smo v KD Španski borci poslušali mešani pevski zbor Vevče, ki se nam je predstavil s celovečernim koncertom. Vodila ga je zborovodkinja Asta Jakopič.

Zbor, katerega delo lahko spremljamo peto leto, je opozoril nase že na letošnji občinski reviji pevskih zborov, saj je imel vsekakor najresneje pripravljen nastop.

Zborovodkinja Asta Jakopič je z vztrajnim delom dosegla že kar lepo ritmično enotnost zbora in dobro dikcijo. Skrbno izbran program iz velike zakladnice zborovske literature odpira Vevčanom možnosti, da postanejo vzorniki zborom v občini, kar napoveduje tudi število (55) pevcev tega zbora (10 novih njegovih članov je za sedaj sedelo v dvorani!).

Sedanji celovečerni spored koncerta je obsegal 13 skladb a cappella in eno s klavirjem; slogovno pa renesanso, romantiko in slovenske ljudske pesmi v različnih obdelavah.

Zbor odlikuje dovolj ubran zvok njegovega ženskega in še nekoliko neenoten zvok moškega dela (verjetno zaradi majhnega števila pevcev). V nekaj skladbah je zbor pokazal precejšnjo mero muzikalnega izraza (Mendelssohn, Šegula), prav tako pa igrivo sproščenost (Cossetto-Orkester).

Pozdraviti velja zatorej prizadevanja vseh, ki zboru kakorkoli pomagajo in s tem dvigajo zavzetost in pripadnost članov, po drugi strani pa povečujejo zanimanje med ljubitelji zborovske pesmi, o čemer priča tudi podatek, da je bilo v dvorani več kot sto poslušalcev.

Vzorno in dobro pripravljen je bil tudi vezni tekst, pogrešali pa smo skromen koncertni listič.

MITJA GOBEC

V okviru 6. tedna upokojencev naše občine je mešani pevski zbor občinske zveze društev upokojencev pripravil samostojen koncert. V kulturnem domu Španski borci je pod vodstvom zborovodje Mavricija Slatnarja zapel 12 pesmi posvečenih boju, svobodi in sproščenemu življenju našega človeka. Po končanem koncertu je skladatelj Radovan Gobec podelil dolgoletnim članom zbora častne Gallusove značke.

● VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ● VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ●

Več možnosti za usposabljanje razvojno motenih otrok

V začetku novembra bo v vzgojno-varstveni organizaciji Angele Ocepek v Zeleni jami ustanovljena v okviru razvojnega oddelka še ena enota, namenjena otrokom z motnjami v razvoju. Prvo tako enoto smo v tem vrtcu dobili leta 1977; nekoliko kasneje je bil zgrajen prizidek k otroškemu dispanzerju v Mostah in delovati je pričel tudi mentalno higienski oddelek. Tako smo lahko tudi v naši občini pričeli z zgodnejšim odkrivanjem otrok z motnjami v razvoju. Nova enota bo za zdaj sprejela 5 otrok.

Med slovenskimi mesti Ljubljana ni ravno med prvimi glede organizirane skrbi za razvojno motene otroke. Tisti, ki poznajo razmere tudi drugod, vedo povedati, da so druga mesta, na primer Kranj in Maribor, na tem področju kar precej korakov pred republiškim središčem. V naši občini pa smo bili še nekoliko na slabšem, saj smo kot zadnji v Ljubljani odprli posebno enoto za to skupino otrok.

Kako pomembno za njihov nadaljnji razvoj pa je zgodnje odkrivanje teh otrok in njihovo usposabljanje, poudarja med drugim **Marjan Mramor, zdravnik pediater,** ki poleg svojega rednega dela skrbi tudi na razvojno motene otroke v naši občini. Pravi: »Le če jih dovolj zgodaj odkrijemo, lahko še pravi čas pričnemo z vzgojo, usposabljanjem, ki naj v otroku optimalno razvije njegove sposobnosti. Od dovolj zgodnjega pričetka je tudi odvisen uspeh usposabljanja; manj pa še vplivajo težavnost motnje in intenzivnost habilitacije.«

Naloga delavcev otroškega dispanzerja torej je, da razvojno motene otroke pravočasno odkrijejo, jih usposabljajo, pri tem pa so jim v pomoč razvojni oddelki v vrtcih, v katerih za te otroke skrbijo posebni vzgojitelji — specialni pedagogi. Ti oddelki so namenjeni predvsem tistim otrokom, ki naj bi kasneje obiskali posebno, ali celo redno šolo.

Vendar pa pri tem ne smemo pozabiti na enega poglavitnih ciljev habilitacije, to je vključevanje teh otrok v okolje. Prav v vrtcih pa je za to priložnost. V njih prihajajo ti otroci v stik s svojimi vrstniki, v jutranjem varstvu so skupaj z njimi, udeležujejo se vseh družabnih dejavnosti, gredo tudi na letovanja in zimovanja. Prek dopoldneva pa njihova vzgoja in učenje potekata po posebnih, njim prilagojenih programih.

Nekateri starši otroka — v skrbi, da se mu ne bi pripetilo kaj neprijetnega — osamijo; tako ga prikrajšajo za dragocene izkušnje, ki mu jih nudi okolje in mu pomaga razvijati njegove sposobnosti. Teh izkušenj jim starši s še tako veliko ljubeznijo ne morejo nadomestiti. »Obenem pa ti otroci tudi humanizirajo svoje okolje,« meni dr. Mramor. Drugi otroci spoznajo, da so nekateri njihovi vrstniki drugačni od njih; zaradi te izkušnje bodo kasneje v življenju gledali na take ljudi brez predsodkov, s katerimi smo odrasli še pogostokrat obremenjeni.«

Tudi ameriška pisateljica Pearl S. Buck, avtorica knjige »Moja punčka ne bo nikoli odrasla«, je prek svojih osebnih izkušenj prišla do spoznanja, kako pomembno je zgodnje učenje teh otrok. Ni nujno, da prizadeti otrok ostane na enaki stopnji motenosti vse življenje. S posebno vzgojo in primernim okoljem, pravi, se lahko vključi v šolo in delo. Treba ga je učiti, spodbujati, kar je v prvih letih naloga družine, kasneje, ko je otrok star tri leta ali več, pa tudi posebnih razvojnih oddelkov v vrtcih.

»Razvojno moten otrok spremeni življenje cele družine. Starši so nesrečni, zbegani, potrebujejo pomoč. Prav zato se morajo v proces usposabljanja takega otroka poleg zdravstvene dejavnosti vključevati tudi druge, to je socialno skrbstvo, otroško varstvo, vzgoja in izobraževanje. Sodelovanje vseh teh dejavnosti na občinski ravni pa seveda ni tako lahko doseči,« razloži dr. Mramor. Podobno je tudi na mestni ravni. Zdravniki pediatri, ki delajo v ambulantah za razvojno motene otroke v otroških dispanzerjih posameznih občin, in še drugi sodelavci, sestavljajo posebno komisijo, ki v Ljubljani skrbi za uskladitev dela na tem področju.

DARJA JUVAN

Saška, Tanja, Irena in Boštjan, skupaj z vzgojiteljico, specialno pedagoginjo Emico Naglič, in varuhinjo Štefko Šetnikar pri igri. Ta dan, ko je nastal naš posnetek, sta v skupini, ki sicer zdaj šteje 6 otrok, manjkala še Darko in Andrejka. (Foto: D. Juvan)

● Stoletnica šole

Prireditveni odbor pod vodstvom Jožeta Hrovata je za soboto, 15. oktobra pripravil proslavo 100-letnice OŠ Hrušica, ki je zelo lepo uspela. V imenu pokroviteljice — skupščine občine Lj. Moste-Polje, je množici zbranih spregovoril njen predsednik Niko Lukež, v kulturnem programu pa so sodelovali učenci OŠ Hrušica, vevški pihalni orkester, folklorna skupina Tine Rožanc in moški pevski zbor Bizovik. Svojstven prispevek slovesnosti je pomenil nastop ok. 250 mladih kolesarjev — osnovnošolcev naše občine — na tekmovanju, ki ga je v čast 100-letnice šole pripravilo KD Rog-Franek.

Še vreme je prispevalo, da se je zvečer zavrtelo staro in mlado v skupnem veselju ob visokem jubileju njihove šole.